

BORIS KARPELAN 60-VUOTISPÄIVÄ

Karjalan Sivistysseuran puheenjohtaja ja Karjalan Heimolehden toimittaja Boris Karpela oli merkkipäivänään 24. 7. 70 matkoilla. Seuran johtokunta ja lehden neuvottelukunta järjestivät hänen kunniakseen 2. 10. 70 lounaan ravintola Palacessa. Osanottajat vasemmalta: ekonomi Eino S. Rahikainen, kauppaneuvos Ville Mattinen (86), valtiot.tri Voitto Setälä, toim.joht. Heikki Mattinen, pankinjohtaja Jorma Puustinen, kauppat.maist Timo Mauranen, opettaja Mikko Saransaari, professori Eijo Vesanen, Boris Karpela, varatuomari Aleksi Lahelma ja johtaja Kostti Pamilo. Lämminhenkisiä puheita pitivät Ville Mattinen, A. Lahelma ja E. Vesanen. Karpela kiitti jokaista siitä tuesta, jota asianomainen on antanut karjalaisen heimotyön hyväksi ja jota hän on saanut nauttia seuran puheenjohtajana ja heimolehden toimittajana.

Taidehistorian professori Onni Okkosen Karjalan heimon alueita ja kulttuuria kohtaan tunteman mieltymyksen perusteella ovat Onni Okkosen oikeudenomistajat halunneet lahjoittaa Joensuun kaupungille määrättyillä edellytyksillä Onni Okkosen monivuotisen keräilytön tuloksena syntyneen, oloissamme harvinaisen arvokkaan taidekokoelman sekä parisenkymmentä Okkosen omaa maalausta. Lahjoituksen edellytyksenä on mm. että kokoelmaa säilytetään erillisenä yhtenäisenä Onni Okkosen Taidekokoelman nimeä kantavana kokoelmana ja että kaupungin jo omistama Onni Okkosen työhuone liitetään kokoelman yhteyteen. Kokoelman tiloja ei myöskään saa käyttää tilapäisiin näyttelyihin.

Akateemikko Okkonen oli heimolehtemme avustajana ja sen neuvottelukunnan jäsen. Karjalan Sivistysseuran 50-vuotisjuhlauskaisuun hän kirjoitti ansiokkaan tutkielman »Itä-Karjalan taideperinteistä ja karelianismista Suomen taiteessa». Vuonna 1956 hänet kutsuttiin seuramme kunniajäseneksi. Hän oli syntynyt Korpiselässä v. 1886 ja kuollut Helsingissä v. 1962.

— ORTODOKSISEN YLIOPIPILASLIITON vuosikokous pidettiin 4. 10. Liiton puheenjohtajana tulee edelleen toimimaan diakoni Olavi Merras, varapuheenj. Aslak Korttesniemi, pääsiht. Raija Pyöli, apulaissiht. Outi Pliiroinen, taloudenhoit. Anja Kuntola ja jäsenenä Antti Saarlo, Anna-Leena Lampi, Irina Petersen ja Maija-Leena Lindqvist.

— Nurmekselainen suojärveläissyntyinen taiteilija Kauko Rysä on saanut kutsun ranskalaiselta professori L. Ouspenskyiltä Pariisiin jatkamaan Suomessa aloittamaansa opiskelua ikonitaiteen alalla. Taiteilija Rysällä oli äskettäin Porokylän kansalaiskoululla ikoninäyttely.

— Lähden jatkamaan opiskelua Pariisiin, mikäli saan apurahaa tähän tarkoitukseen, kertoi tait. Rysä. Tarjouksen mukaan pääsen aloittamaan opiskelun siellä haluanani ajankohtana.

MERKKIPÄIVÄ

— 99 vuotta täytti entinen Laatokan laivuri Jaakko Mäkinen 15. 10. 70 Maaningan vanhainkodissa. Hän on syntynyt Salmin Mantsinsaarella. Hän on Pielaveden ortod. seurakunnan vanhin miespuolinen jäsen.

— 89 vuotta täytti 30. 10. 70 Kuisma Ttsutsunen Pielisjärvellä. Hän on syntynyt Suojärvellä.

— 89 vuotta täytti 26. 10. 70 Anna Pukarinen, o.s. Pesonen. Hän on syntynyt Impilahdella.

— 70 vuotta täytti 24. 10. 70 Lapualla Aleksanteri Hattunen (Kairikko). Hän on syntynyt Aunuksen Tulemajärvellä.

— 85 vuotta täyttää Ville Karhu 1. 1. 71 Mäntsälässä. Hän on syntynyt Repolassa ja on rajan Suomen puolella olevista repolalaisista vanhin. Monivaiheinen on ollut »Mössin» (erään vienalaisen antama lempinimi) pitkä elämäntaival.

Monilapsisen perheen toiseksi vanhimpana, vähäisin koulutiedoin piti jo poikasena lähteä maailmalle itseään elättämään. 14-vuotiaana hän läksi Pietariin, palveli 5 vuotta kauppa-apulaisena Ossipoffin liikkeessä. Kesälomia ei ollut, ja matka kotipitäjään olisi ollut liian kallis ja hidas sen ajan kulkumahdollisuuksilla. Siitä syystä hän ei päässyt äitinsä hautajaisiin. Äitiään hän ei siis nähnyt enää sen jälkeen kun lähti Pietariin.

Viipurissa Ville palveli 2 vuotta Valinin kaupassa vanhempana myyjänä. Hänen Viipurissa olonsa aikana kuoli isä, joten 20-vuotias isovelji sai auttaa nuorempia sisaruksia sekä aineellisesti että henkisesti. 21-vuotiaana hän joutui »nekrutaksi» (kutsunta sotapalvelukseen). Sitä seurasi Povenassa 1 vuoden kirjurikurssi ja vakituinen sotaväki 3 vuotta, siis yhteensä 4 vuotta. Sotaväestä tultua hän ehti olla 3 kuukautta kotona Repolassa, kun alkoi 1. maailmansota. Oli taas lähdeittävä. Melkein neljä vuotta kirjurina Pietarissa, t.s. koko sota-ajan. Sodan loputtua hän palasi Repolaan, kohenteli kotitilaansa, avioitui, valittiin Repolan kunnan esimieheksi. V. 1918 liitettiin Repola ja Porajärvi Suomeen, silloin hän oli valtuuston varapuheenjohtaja. V. 1921 Ville tuli pakolaisena Suomeen, Kuhmoon sitten Uuraaseen, Viipurin Saha Oy:n töihin, jossa puski töitä 10 vuotta. Seuraavat 10 vuotta Veitsiluoto Oy:llä (myöskin Uuraassa). Rakensi omakotitalon, perheenlisäystä tuli Leo-poika, joka tällä hetkellä on Mäntän kauppalan rakennusmestarina. Jälleen syttyi sota 1939 ja tuli lähtö Uuraasta Mänttään.

Mäntässä hän oli töissä G. Serlachius Oy:llä aina eläkkeelle jäämiseen asti, 69-vuotiaana. Vielä eläkkeelle jäätyään hän tuurasi kesälomia Serlachiuksen työntekijöille erilaisissa tehtävissä. Rakentamisen ja yrittämisen halua on riittänyt. Mäntässä on oma, itse rakennettu talo, ja perhettä on lisäksi Salme-tyttö. Nyt hän viettää elämänsä iltaa onnellisena, kuten ainakin hyvissä saduissa Martta-vaimon ja Salme-tyttärensä kanssa.

Onnentoivotuksiin yhtyvät kaikki repolalaiset Karjalan-Heimon välityksellä.

Monia armorikkaita vuosia.

Darja Randén

— 75 vuotta täytti 5. 9. 70 agrologi Mikko Tschokkinen Liperin Käsämässä. Hän on syntynyt Soanlahdella ja valmistunut agrologiksi Kurkijoen Maamiesopistosta 1920 ja ollut sen jälkeen erilaisissa tehtävissä maatalousalalla.

Varsinaisen toimensa ohella hän on innostuneesti ja ansiokkaasti osallistunut karjalaiseen heimotyöhön. Hän on toiminut Laatokan Karjalan Nuorisoseurojen liiton johtokunnan jäsenenä ja varapuheenjohtajana, osallistunut ortodoksisen kirkkokunnan valistustoimintaan, toiminut kotimaakuntansa eniten luetun sanomalehden »Laatokan» päätoimittajana 1949—1951. Kirjoituksillaan hän on ottanut kantaa monista karjalaisista kiinnostavista asioista.

— 60 vuotta täytti 19. 10. 70 opettaja, pappiskandidaatti Mikko Kokora Lieksassa. Hän on Suistamon brihoja ja on osoittanut monesti valistunutta karjalaista mieltä. Hän on suorittanut kansanopiston, kansankorkeakoulun ja pappisseminaarin, jonka päästötodistuksen sai v. 1944. Vuodesta 1953 alkaen hän on toiminut Lieksan ja Nurmeksen ortod.seurakuntien alueella oppikoulujen uskonnonopettajana...

— 50 vuotta täytti 21. 10. 70 diakoni Mikael Kriisin Helsingissä. Hän on syntynyt Korpiselässä, viettänyt lapsuutensa Valamossa ja ennen astumistaan Helsingin ortod.seurakunnan diakonin virkaan opiskellut Sibeliusakatemiassa, laulanut oopperassa ja radiokuorossa.

Mainittakoon, että M.K:n vanhemmat ovat kotoisin Aunuksen karjalaiselta alueelta, mutta täysin venäläisestä Valkeanmäen kylästä. Kylä ja järvi ovat saaneet nimensä vuoresta, joka on valkoista marmorista ja liittyy Tiutian rikkaaseen marmorialueeseen. Tiutian marmorin lounahinta on aloitettu jo v. 1769. Kun karjalaiset talonpojat välttelivät huonosti palkattua työtä ja niskuroivat, toivat venäläiset mahtimiehet sinne kokonaisen orjakylän Sisä-Venäjältä. Karjalaiset suhtautuivat siirtolaisiin hyvin. Vain Tiutian ja Valkeanmäen pikkupojat kävivät keskenään kesäisin kivisotaa. Vitsinä kerottiin, että Valkeanmäen eläjät osasivat karjalaa keväisin, aikana jolloin leipävilja oli lopussa ja piti turvautua lainoihin. Mutta kun uusi sato oli saatu, loppui myös karjalan kielen taito. Valkeanmäen kylässä oli v. 1905 neljäkymmentäkuusi taloa ja 409 asukasta.

— 50 vuotta täytti 14. 10. 70 valtiot.maist. Simo Juntunen alias Suomen Sosialidemokraatti-lehden pakinoitsija »Simppa». Hän on juhlapäivänään lausunut:

»Sitä luullaan, että osaa pakinoida, kun kerran on Savosta.»

»Demarin poliittiset pakinoitsijat ovat kaikki uineet lehtonen jonkin suuren aallon harjalla: Sasu Punanen kansalaissodan, Mustemaalari talvisodan, Jahvetti jatkosodan ja minä tämän skogilaissodan myötä.»

»Minua haukutaan vanhoilliseksi, mutta usein ei liene muuta eroa kuin se, että nuoret uskovat itse keksineensä kaiken ja kuvittelevat kaiken voivan muuttua huomisaamuun mennessä. Sellaisiin, jotka eivät tajua demokratiaa eivätkä siis myöskään sosialidemokratiaa, haluan kuitenkin tehdä pesäeron.»

RUOTSIN KARJALAISET

Suomenkieliset ortodoksiset jumalanpalvelukset joulukuussa:

Virso: Lauantaina 5. 12. vigilia klo 17.00 M. Karmusen kodissa. — Sunnuntaina 6. 12. liturgia klo 9.00 Brukskirkossa.

Tukholma: Sunnuntaina 13. 12. liturgia klo 11.00 Jakobin kirkon viereisessä kappelissa. Tiistaiseura, opintotyökerho.

Borås: Joulupäivänä 25. 12. liturgia klo 10.00 Carolin srk:n talossa kellarikerroksessa.

Göteborg: 2. joulupäivänä 26. 12. liturgia klo 13.00 Guldhedenin ortod.kirkossa. Raitiovaunu 7. Dr. Friestorg'etin pysäkki.

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

— Opettaja Valde Larinmaan nuorin poika, 4-vuotias Jussi Eljas, koko perheen suosikki, hukkui vajoten heikon jään läpi yhdessä ikätoverinsa koulunsuunnittelija Pentti Pihasen pojan Pasin kanssa Kangaslammien kirkonkylän läheisyydessä olevalla Haukiveden Montunlahdella.

Opettaja Larinmaa on kotoisin Pohjois-Aunuksesta. Hän ottaa ahkerasti osaa kuntansa kunnalliseen, kulttuurij- ja karjalaistomintaan. Pitäjä kuuluu impilahtelaisten asutusalueeseen.

— Kauppias Georg Schemäkin kuoli 29. 9. 1970 Helsingissä. Hän oli syntynyt 25. 10. 1899 Aunuksessa. Hän johti kuolemaansa saakka perustamaansa tekstiiliyritystä Hirvas osakeyhtiötä suurella huolella ja ahkeruudella. Kyykkäveljet Feodor Porokoski, K. Pamilo ja B. Karppela laskivat hänen kummulleen kukkalaitteen, johon oli kirjoitettu: Georg Schemäkinille, etevälle karjalan murteen taitajalle ja rehevälle kyykkäperinteen vaalijalle — Seurasaaressa kyykkäveljet. Olkoon tämä vähäinen kukkalaite myös kotimaakuntasi heimoveljien — aunukselaisten — viimeinen tervehdys.

— Majuri evp. Harri Paarma kuoli 18. 10. -70 Hämeenlinnassa. Hän oli syntynyt Kristiinassa 4. 8. 1901. Talvi- ja jatkosodan aikana hän toimi legendaariseksi tulleen sissiyksikön, Päämajan kaukopartiopataljoonan pohjoisimman komppanian päällikkönä Kiestingin, Sallan ja Petsamon suunnilla. Hänestä etelään olivat sijoitetut Pauli Marttinan, Into Kuismasen ja Hannes Vehniäisen kuuluisiksi tulleet kaukopartiokomppaniat. Nyt ovat kaikki neljä tuonilmaisissa. Lähiaikoina ilmestyy kirja-kauppoihin Harri Paarmaan kirjoittama kirja vakoilusta napapiirillä.

— Kanttori Georg Iltola kuoli 21. 9. -70 Kotkassa. Hän oli syntynyt Impilahdella 6. 5. 1889. Hän kävi 4 vuotta Pietarin hengellistä seminaaria. Hän ehti toimia kanttorina Sortavalassa 1910—1939, Oulussa, Sortavalassa 1941—1944, Jyväskylässä ja Kotkassa 1946—1966.

— Koulunjohtaja, opettaja Johannes Jokio kuoli 4. 9. -70. Hän oli syntynyt 17. 7. 1917 Suistamalla. Kansakoulunopettajaksi valmistuttuaan Sortavalan seminaarista 1939 hän toimi Impilahdella ja Punkalaitumen Liitsolan koulussa opettajana ja siirtyi 1956 Järvenpään Harjulan kansakoulun johtajaksi. Opettaja Jokio otti osaa mm. opettajajärjestötoimintaan, suojeluskunta- ja urheilutyöhön. Sotilasarvoltaan hän oli luutnantti.

— Niilo Vatanen kuoli 15. 8. 70 Keiteleellä. Hän oli syntynyt Vienan Kontokissa 6. 12. 1903.

UNEN KUKKA ISÄNI HAUDALLE

*Vuosikymmenten takaisena kaikuna kuulen yhä
yli tienoon kiirivän taonnan helskeen,
niin kuin varhaisvuosieni aamuina kuulin unen läpi.*

*Ja äkkiä, ajan loittonevasta saatosta erottuen,
on lähellä lämmin, kutsuva ääni,
ja kiitollinen katse käy yli rajatun piirin:
karun pellon ja kivisen pihan
ja siunaa hartaat, onnelliset silmät,
ja raadannan kovettamat kädet auliina ojentavat jälleen.
Kalleimmat lelut muistojen lippaassa
kivisellä pihalla.*

*Kaskun ja tarinan ihme, mielikuvien runsaus,
näkyjen summa,
tietttömiä paimensalojen salaperäinen humina,
herkästi aistittu luonnon suuruus ja kauneus.
Suurten katovuosien koettelemukset,
isänmaan hätä,
menneitten, unohdettujen sukupolvien kilvoitukset.
Sanan taitajan ääni vuosikymmenten takaa.*

*Hilpeä, koskaan lannistumaton mieli,
suojaava kilpi varjojen peikkoja vastaan.
Urheana käydä elon louhikkorinne,
tienviittana toivon valkea tuohus,
Kaikkivaltiaan ohjaava käsi.*

*Ajan syvyyksistä hersyneet kukat
unen siivin kannan rajan taakse
leposijalle tantereeks poljetulle,
paaden kullon kirkastaen,
sydänsykkeessä kuiskaas: isä.*

EMIL NURMELA (Säkkijärvi/Hki)